

Bilbao, 1935

XXII urtia

Iozkoetan sana olea: Correo, 17.1.

234 Idazkutxa

17.810 Urrutizkina

ARPIDE-SANEURIA

Bilbao'kua	9,00	lifto. m/a
Bilbao'atzakua	11,25	"
Idazki-itunmena	62,00	"
Atzefijetakuak	112,50	"

Beldaven itunduba

Euzkadi

ZIRIKA

Gayak

Tafalla'ko abertzaliak

A TAFALLA'N EZDALA ABERTZALERIK? — ANTZES-KUN ABERKOYAK.—SABIN'EN GOGO - ALDEZKO MEZA.—JABIER'TAR PANTZESKA DEUNAREN OPAZ-JAYA.—ABERI - O GASUN ALDEZKO EMAITZA.—AGERE NAPAR-BURU-BATZAR'EKO LENDAKARIAREN ITZALDI TXALOGARIA.—ABERTZALE SUA.—GORATAFALLA'KO ABERTZALEAK! ; GORA EUZKADI!

“Gora Euzkadi, gora beti,
gora Arana-Goiriat Sabi.
Jaun-Goikoa, Lege-Zafa,
Gora Euzkadi azkatuta.”

Euzko-abertzale guzoko abesti aberkoi au entzun edo aditu naiduna, urbildu bedi Tafalla'ko “Euzko-Etxea”-rat; Zeinen eder izanen zaigun antzeski-jaya den bakotxian Batzoki onetan bildutzen den txiki eta aundi, gizon eta emakume abertzale oktua ayengandik eta Oses'tar Miren anderaño jeltzale porokatua “pianoz” lagundurik ain gogotsu beriz eta beriz abestu izanen duten azkatasun-txinpartadun abesti zoragarria!

—Baina Tafalla'n? ; Tafalla'ko Batzokia'n? ; Tafalla'ko abertzaliak baturu zirela efan etzuten ba? Galdera abek egiten izan ditu, irakurriak, aurreko leho iegu irakurtzian; baina guk oartu eugen, besterik da: alegia orai ogei urtez abertzale ziren arpegiak orainik ere Batzoki eder onetan ikusitzaizan ditugula, ta ez aynak ekañik, baita beste aunitz euzkofat zintzoenak ere.

Batzoki onetan aldiz-aldizka ematen dituzten antzoki-jayak erdarazkuak izanen diralait begiko izanen zaizkigu, aberkoyak izanen diralakoak Tafalla'ko antzeslarri trebeak ain egoki eta gogotsu antzestu oit dituzten antzerki gain-gainekoak.

Negu-aldi untan oralkoz lau antzeski-jai eder emanik dituzte; “Maite” lehenik, beriz ere “Maite” bakar-izketa batetik; gerotziki “Kotilde”, eta azkenik “Nerea”. Antzerki guziz aberkoi abek ikusku ditugun bakotzian negar gorro eragin izanen digute. ;Gure gauzak blotza alba bigundu izan bal-digute.

Ezdira ba nonalakoak, Tafalla'ko antzeslarriak, olako lanetan. Ortan ongi oitzuk eta eziak dituzu. Beste laiz, nola ain gogoz jendeak txalotu?

Denetan alpagarienak (denak ongi dagitariek beren papera) Balentzia, Irontza, Uroz eta Samaniego, prakadunetan; eta Rodriguez alzpat eta Ariztu anderañoak, gonaadunetan. Antzesari moltxo onekin jun gindezke edonora gure izakera aintzindara zeinen garbia eta edera den beste endaetaiko era-kustera. Nere aitapenik goragafienak doazila okentzat; nere txalorik beronak ere ba... baina sutsuenak euzko-kantadun eresirik goxoenak ain trebeku “piano” eskindu izan ditzigun Oses'tar Mirentxu anderaño abertzale gogotsuarentzat.

“Aguf jaunak,
jaunak, agur,
agur terdi.
Danok Yankor;
eginak dire,
zuek eta
gu ere ba...”

Ona emen igandearen Arana eta Giirifat Sabi zenaren gogo-aldeko meza entzutera. Pasionista'etako Elizara sartu gianian “organuaz” Lafanaga Aba azkotiarak zuendu zigon anaitasuneko agur samuña. Gerotziki meza-bitarte guzian, une-batean ere mututu gabe aritu zitzagun Aba agurra gure gogoko abestiarak diren doñuak ereskitutzen. “Konsagarzio”-rakoan ereskitu zuena, ordea, gureztat atseginean:

“Gora ta gora Euzkadi!
Aintza ta aintza
Bere Goiko
Jaun onari...”

Ufengo beriz beste au:

“Goiko mendian
edura dago,
eferaldian izotza.
Ene Abefi, guziz edefa,
zu lakovik nundago-ba.”

Eta azkenik beriz ere:

“Denak Yankor
eginak dire
zuek eta
gu ere ba.
Agur jaunak,
jaunak, agur,
agur terdi.”

Meza-emale Zenafutzabeita'tar Benin bizkaitar Aba euzkeltzaietan genen. Onela bukatu zan gure maius omengarien gogo aldeko meza oroigafira. Bera entzuten urbildu ginan aunitz abertzale; gizon bat emakume. Antxe ikusi ziren Tafalla'ko abertzalerik aintzinaozenak: Bides anayak, Zelaya, Oses, Narzabal zingotzi abertzalea, Doxanabaratz opsesua eta abar; guzioak jaun abertzale prestuak. Emakumeak ere an ziren beste aunitz-artearen: Zubiri anderañoa, Emakume-Aberzale-Batza'ko lendakaria, Rodriguez aizak, Oses'tar Mirentxu ereslarri aipatua eta nik ezin dut asma zenbat geigo. Pasionista'etako Elizatza guziz beterik iki genun. Ederki olaxen, Tafalla'ko abertzaleak. Eta Geyan bedi, Sabi, gure betiko maitu.

Asteartian Jabier'taf Pantzeska deunaren eguna genularik, abertzaleok izan genun napartar aberkide done gurgari onen opazio eliz-jai edera Eskolapio “etan”.

Ali goragari abestu zan meza-nagusia, “Cum Jubilo” deritxona izan zen. Mintzaldi edo sermoia Lekarretxeko Aba nagusiak egun zuen Jaungoiala ta aberkola, geyao ezin-afloka izen zen Aba gurgari onen mintzaldia. Olako sermoia goxoak, zori-txafeak, eztidugu gure elizetan “dozenan amairu” izanen. Elizan izen eztapigia... txaloka eskuak aski berotuko gifuzen!

“Ofertorioan” Lafanaga Aba pasionistik bere abots ederaren ezaugarria eman zigon gogor eta bikain abestuan M. Arnardar eres-egile ospetsuaren “Tota pulchra” deritxon abesti entzunga.

Eta meza-erdian... “Agur, jaunak” eresia, beriz ere..., oraindik igandearen “Pasionisteten” entzun genuraren otsa buruan gendukalarik.

Gure mezak begikoak ez-ezeik, biotzkoiak izaten eztapide gero!

Afatsaldean era atseginaldi edefik izan genun “Euzko-Etxea”, n. Leenik “Abefi Ogasun” aldeko emaitza egon zen. Baita diru moltzo polita bildu ere. Gero... atsegina bai geroko! Napar-Buru-Batzar'eko lendakari prestu eta euzkaltzale jakintsu eta sutsua den. Agere yaunak zuzendu zigon bereraldiko mintzaldi gozo ta samuña. Tafalla'ko abertzaliak Napar-Buru'ko nagusiekien izen zuten asafe edo elkar-aditu-ezihaztak eraso zion, baita utez un bezala pakea egin delarik, igorotako auzi-mangafia guziak aztu ditezela betiko eta auferantz “Jaun-Goikoa eta Lege-Zafa” gure ikuritzak bafakaren aldeko bafizk eredugula betarik alperik galdu bear ongi baino obeki adieraz ere. Bera mintzaldia, alako mintzaldi gozo ta samuña, eredugulu eraz aitzuko. ;Gora Agere! Eta txalo sutsu ayek... Gora zu, beriz ere! ;Gora Tafalla'ko Abertzaleak! ;Gora Euzkadi!

JELTZALE.

RENDERITHA
Gure eri maite ointan Gabon-jayetan euskeraz abesten duten taldeak ez galdu bafizk ugariatu ditezen, batzaldi edo konkuro bat eratzear erabaki du Euzkaltzaleak binkzunak.

Ona egitaraua. Sariyak bi erakoa izango dira: “Jayotza” taldeentzat eta “Olentzaro” taldeentzat.

“Jayotza” taldeak gutxienez 5 ume-txo-abeslarik osatuak izango dira. “Olentzaro” taldeak 10 abeslaritik gurekoak.

Umetxoak, “Jayotza”, ri bafakrik dagonikyon abestiyak kantatuko dituzte. “Olentzaro” aldrak naiz “Jotzoyerari”, naiz “Olentzaro”, ri dagozkiyonak. Bafizk goiak eta besteaik iunabarean kalez-kale abestutzen ibili bearak dute.

“Jayotza” aldrakoak Gabon ilunabareko 6'tan “Euzko-Antzoki”-ra joan berarko dute epaiak eta juradoan auren-arrastetza.

“Olentzaro” aldrak Eguari egunean “Euzko-Antzokian” adierazikoa dan ordun. Aldra edo grupoen izenak “Euzko-Kaltzaleen” batzordeko il onen 22'rako adieraziri bafko diote.

Sari edo premioak onela banaduko dira.

Umetxoak: Lenagoai, 15 Lko.; bigarren, 10 Lko.; irugafenal eta laugarena eta pakia laurdeko.

“Olentzaro” taldeak: lenengoai 25 Lko. eta bigafenal 15 Lko.

Beaz Efenderako gastelexa ta gas-teak sariyak bafaz nai be dituzte badakizute zer egin.

Euzkaltzaleak.

STRAPERLUA

“Zer dan ori? Espaafak darabi len istanbilla; batek ogei apau dauen; bestial befogetamaf gura-ixan dauzala. Egunean eskandalu bat. Eta biñartian, euzko-abertzaliak au ta bestia dirala esan dario. Buru-bafetako kierietan barna dabiltsanok, lotsa gitxi dauke. Gil Robles'ek txaluak joten eutsozan Lerroux'i, bafia azkenean lakirria gertau dautso.

Salazar Alonso ta antzekuak zer diran ba-dakigu. Gustiak tokia haurtik k-ka egin daroe.

“Lerroux se absuelve de todo cul-

Orma ta mairako egutegija

Bilbao'ko Euzko-Gastedijk afgitarriko egutegija eskuratu dogu. Egia esan da, gaur-arte ikusi dogunik txukunaguna, apafia, eta mefkienea dugu bera. Sei erialian salgai ipini danguke, eta ondo begituta bere aurian daben geure irakasiaren afgazkijak baliu dia saneuri ori.

Onez ganera beste amabi afgazki (ileko bat) dauz bata bafio bestia txukunaguna. Argazki oneik erosten bangu saloki batera laufleko bat ondo ordaindu bafio genduke afgazki batokteko.

Egutegi-aufeko Sabin'en afgazkijan ganera beste afgazki oneik dauz.

Urtziak’ri Juanakanez, Sabin'en txikitako argazkia egiri dau bere amaren besuetan.

Otsala'kuan: Bilbao'ko Euzko-Gastedija zabaldu zan aldiak, ezpatadantzari-talde moñoskotera.

Epañolak: Sabin eta bere lagunak mendirik-mendi, eiztari basurdetan.

Jofala'kuan: Libre antzerki, Gamiz'ko Batzafa Andima gudalburutzat arten.

Ofila'kuan: Bilbao'ko Andoni Deunaren txadona.

Bagila'kuan: Begofia'ko “Lafazabal” basetxia.

Garila'kuan: Bilbao'ko ibayan. Gure ikurina olontzi batzen.

Dagonila'kuan: Sabin irakaslia “Lafinaga”ko espetician, bafidinasko aterari oratura.

Irala'kuan: Gernika'ko Bizkai batzar etxia.

Azila'kuan: Sukarrieta'ko ildegia gomutagafia.

Lotaziak'uan: “Aitzteak” antzerki-kuxi ikuszkixuna.

Bata beste afgazki txikitxu batzuk agetutenean dauz era bardinetakoak, danak dira, egutegiak ebafitako efek-ezezak. Argazki atzeko aldiak agetutenean, afgazki batoktzaren azalpena, bata Sabin'en oldozkixun eta asmuak.

Egutegi ai elebito edo (bilingüe) idatzita dago, oso-osuan, eta ikusten dognez efdelund abertzale askoren taztaztak euklera ikasteko bide eguk-egokia.

Euzkaldunak bere asko dira ikusen xenak, euzkera garibian eztakienak, egutegi eta egokia dabe, ilaren eta astian xenak euzkera txukunian ikasten.

Bilbao'ko Euzko-Gastedijk txalukak mereser dauz iñozko egutegirik ederena afgitaldu daben-ekzero.

“Zin” txalak eta geure eskefik onen berari eskipifeko...? Egutegi au abertzaleak bakotxak eskuraturutu.

Egutegi ai eskuraturak bata geure aberiak lagundu dantzat dautzen. Eta orain laurte esan ebena onu-eske etori yako. Baña On Juan asafratua. Zelozta la amoroso el-dabil jaun orira.

Agin bafijak egindo ei-ebazan “La Constancia” ofek gobernuban emongo eutsezan lauflekuak, bafia agin-barik geratuko ei-da. Aginka egiteko bafia-bafeko euzan, ba, agin bafijak!

“Espana roja” edo “rota” zegaz geratuko dira efegetafak? Eztakun. Roja’gaz geratzen ba-dira, “ro-a” ixango da. “Roja” ori gura debak, eztaketa ikusi nai abefijak-eta. Calvo Sotelo memetuak, eztaketa zer zuan, be, “Roja” nai dabenak munlu osua abefitatz dauke. “La Constancia”k Goikua’ri otoi-egin ondoren erabagi dausku: “roja”gaz geratzen gadixan. Bai ezpanetarako laiz gofia bafia dau-ta...

POR QUE SOMOS SE-PARATISTAS?

Bilbao'ko Euzko-Gastedijk txalukak idazten dabeanan aitian, azkaren ez, bafia gatz-bakuena “Candido Perez” dozu. Ugutzakera zer ixta zaneztakigu, bafia Azaña'ko gatzak eztugan. Bafie-eragin gura-ixan daueratzen dantza, bafia nega-eragilen dantza bafakileko gustak!

(;Cuidado, Gomez!) Itz ofek ipil dantz lau libra gatzek bafio atzetasuntzaua geyago eukliko dabelakuan. (;Gizaxua! Calvo Sotelo’ri erakutsi eutzen artikulu orri eta esan eban: oalko idazlak bafegi Madriden, neu be separatista amofatua ixango nintzake.)

Ogoño.

URKIOLA

EZKONTZA.—Azila's 30 Ander Deuna'ren egunian ezkondu zan gure adizkia mafe-mafe dogun Enbata'raf Baldin. Ealo't Kalare'gaz, euzkaldun zintzo eta Jaun'a'ren jaiztaketa zintzotarikua; euren afa-ama bitxiala; Enbata'raf Sabin eta Gorroñ'oraf Miren Andone. Eztegura etori ziranak; Asarlosa'raf Bakafane, Enbata'raf Miren eta Enbata'raf Edurine. Ezkontza orri egin zan ondoren euren jana edo baskartza Landaxola'ren ostutuan egin euen. Zorionak ba, eta uste askotako osasuna eta pakia opa dizubet.

EGURALDIJA.—Orain arte oso eguraldi edefik egin dituz, bafia euren-izako arpegi azariko ipini dabela deritxet; gafu goizian Urkiola inguruba edo zuritu dozku; orain zazoyan gara eta eta zeta zetan azartu.</